

vuodessa siinä, kun SAB tuottaa 50 kertaa enemmän. Jo jonkin aikaa kahden Namibia Breweries -panimon olutmerkin, Windhoek lagerin ja Windhoek lightin, myynti on jatkanut nousuaan Etelä-Afrikassa. SAB on alkanut huolestua. Namibialaiset ovat markkinoinnissaan painottaneet oluidensa puhtautta. Saksalaiset maahanmuuttajat perustivat panimon vuonna 1920, ja Namibia Breweries on ylpeä saksalaisilta peritystä vuosisatoja vanhasta oluen puhtausperinteestä. Eräessä mainoksessaan, joka sai SAB:n ryhtymään vastahyökkäykseen, Namibia Breweries väitti, että eteläafrikka-

laisessa oluessa oli "hassuja sattumia". Yhtiöt ajautuivat mainossotaan, johon Etelä-Afrikan mainontaa valvova viranomaislainen puuttui ja vaati niitä muuttamaan tai poistamaan mainokset, joiden se katsoi olevan harhaanjohtavia. Huolimatta näistä mainossodista SAB ei pidä Namibia Breweriesia vaarallisena kilpailijana. "Meistä on hyvä, että on kilpailijoita – ainakin näön vuoksi, jos ei muun takia", SAB:n toimitusjohtaja on sanonut. Hän on oikeassa. Etelä-Afrikassa ei ole monopolien vastaista lainsäädäntöä. Oluen lisäksi SAB omistaa 1 500 myymälää ja supermarketia ja 64 hotellia. Yh-

tiö omistaa osuuksia tuotantolaitoksista, jotka valmistavat kenkiä, puutavaroita, tekstiileitä, autoja, lasia ja partakoneita. Se on myydyimpien hedelmämehumerkkien valmistaja ja omistaa huomattavia osuuksia viinien ja viinosten tuotannosta. Olujätin omistaa kaksi perhettä, Oppenheimerit ja Gordonit, ja ainakaan tällä hetkellä sitä ei näytä voivan pysäyttää mikään.

PERCY MASHAIRE

Englannista suomentanut Tea Berndtson

DAVID HOROWITZ: UUSVASEMMISTOSTA UUTEEN OIKEISTOON

David Horowitzin tie uudesta vasemmistosta uuteen oikeistoon ei ole aivan tyyppillinen, ja juuri siksi se on sitäkin mielenkiintoisempi.

Sekä USA:ssa että Euroopassa 1960-luvun ja 1970-luvun vasemmistolaiset liikkeet ovat aikoja sitten hajautuneet ja pirstoutuneet, ja pirstaleita on lentänyt jos johonkin suuntaan, aniharvoin kuitenkin tietoiseen, toiminnalliseen ja taistelevaan uusoikeistolaisuuteen.

1960-luvun alussa Horowitz oli USA:n uuden vasemmiston perustajia ja näkyvimpiä nimiä. Hän aloitti räväkkänä kirjoittajana ja ututterana järjestö-

miehenä. Näkyvimmän työnsä hän teki legendaarisen Ramparts-lehden ehkä arvostetuimpana toimittajana. Ramparts-kauden loppuilla hän toimi Mustissa panttereissa, koko puolueen ja järjestön korkeimpaan asemaan kohonneena valkoisena. 1970-luvun puolivälissä hän ajautui traagisiin ongelmiin panttereiden kanssa ja samalla pitkään yksityiselämän kriisiin. Muutaman vuoden kypsyttelykauden aikana hän heräsi "toisiin ajatuksiin" ja tuli ulos USA:n konservatismiin ja uusoikeistolaisuuden näkyvänä ideologina. Hänen erikoistehtävänsä sen jälkeen on ollut kertoa "destruktiiv-

sesta sukupolvesta" ja "toisista ajatuksista" (Horowitzin suosimia käsitteitä), kamppailla sekä vasemmistolaisuutta että radikalismia ja myös "liberalismia" vastaan. Taas hän kirjoittaa, toimittaa, esiintyy ja organisoit. Hän on perustanut Heterodoxy-nimisen lehden, saanut uudesta elämäntyöstään palkinnon Ronald Reaganin kädestä, kirjoittanut konservatiivisia puheita Robert Dolelle, ihailut Newt Gingrichia ja koonnut yhdessä Charlton Hestonin kanssa konservatiivista rintamaa Hollywoodissa.

Kustantajansa ehdotuksesta David Horowitz kirjoitti muis-

telmansa vähän yli 50-vuotiaana. Horowitzin kirja ei ole teoreettinen eikä edes varsinainen historiallinen esitys. Se on nimenomaan muistelmateos ja jopa yksityinen tunnusteos, mentaalinen ja sentimentaalinen tilitys.

*

David Horowitz syntyi vuonna 1939 kommunistiseen juutalaisperheeseen. Hänen isovanhempansa olivat lähteneet USA:han itäisestä Euroopasta pakoon tsaristista sortoa, juutalaisten ja radikaalien vainoa. Isän suku oli lähtöisin Ukrainasta, äidinpuoleinen Romaniasta. Isä ja äiti olivat kumpikin opettajia ja aktiivisia julkkommunisteja. Puolueen ohella he toimivat kommunistisissa joukkojärjestöissä, tukivat roosevelttilaisuutta ja Espanjan tasavaltalaisia, vastustivat Hitleriä ja fasismia, pitivät Neuvostoliittoa esikuvana. Kumpikin oli käynyt myös pyhiinvaellusmatkalla Neuvostoliitossa. Kotonan ja koulussa Horowitz kasvoi nuorkommunistiksi, mitä nyt siinä ohessa ihaili baseball-tähtiä, työväenluokan miehiä. Mielenkiintoinen yksityiskohta: jo kesäleirillä, eräänlaisella pioneerileirillä, Horowitzin sankareita oli Pete Seeger, hänen laulunsa "If I Had a Hammer" ja "We Shall Overcome", kauan ennen kuin niistä tuli kansalaisoikeustaitelun symboleja, folk-musiikkia ja maailmanmenestyksiä.

Vuoteen 1953 kaikkia maailman kommunisteja saattaa hyvin pitää Stalinin ja Neuvostoliiton täyskannattajina, "stalinismi" oli heidän keskuudessaan pikemminkin kehumakuin haukkumanimi, joskaan sitä ei yleisesti käytetty, ei myöskään vastustajien kes-

kuudessa. Horowitz kertoo, kuinka koko perhe suri Stalinin kuolemaa. Mutta kohta sen jälkeen tuli kaksi asiaa: Hrushtshevin Stalin-puhe NKP:n 20. edustajakokouksessa sekä Unkarin kansannousu ja sen verinen tukahduttaminen. Nämä kaksi säröä vaikuttivat voimakkaasti kahteen ilmiöön, jotka kypsyivät 1960-luvulla: yhtäältä "kansallisen kommunismin" syntyyn ja toisaalta uuden vasemmiston muotoutumiseen. Ne eivät aluksi olleet kovinkaan kaukana toisistaan. Ns. yleisessä historiatietoisuudessa ajatellaan, että uusi vasemmisto syntyi lähinnä keskiluokkaisten käännyntymäisten toimesta. Tosiasiassa kommunistit ja kommunistien lapset olivat uusvasemmistolaisuuden ensimmäinen aalto, näin erityisen selvästi USA:ssa ja Englannissa, osin myös Saksan liittotasavallassa.

Kun Horowitz aloitti vuonna 1957 Berkeleyssä yliopisto-opintonsa, hän oli aktiivinen nuorkommunisti. Berkeleyllä oli jo mainetta radikaalista ilmapiiristään sekä luentosaleissa että kampuksella. Horowitz opiskeli englannin kieltä ja kirjallisuutta sekä myös itämaisia kieliä ja kirjallisuutta. Akateeminen ura katkesi ennen pitkää lähinnä siihen, ettei hän mitään ilmeisimmin oikein ehtinyt poliittisilta kiireiltään paneutua opintoihinsa eikä syventyä akateemiseen tutkimiseen ja kirjoittamiseen.

Horowitzin tämän kauden keskeiset teoreettiset hahmot olivat Martin Buber ja Erich Fromm. Hän kertoo omakseen Buberilta tämän eksistentiaalistyyppisen käsityksen tavallisen elämän ja luovan elämän välisestä suhteesta, siitä miten eksistenssi muuttuu,

kun ideaali viedään käytäntöön, luodaan maailmaa. Maailmaa muuttamaan ja luomaan kutsui myös Marx, etenkin juuri englanniksi ilmestyneet Marxin Taloudelliset filosofiset käsikirjoitukset sekä Erich Frommin laaja tulkinta niistä teoksessa Marx' Concept of Man, laajasti ja syvästi uuden vasemmiston syntyyn vaikuttanut teos. Vieraantuminen oli todellisuuden avainsana; vieraantumisen voittaminen muuttamalla maailmaa, luomalla uusi maailma, oli päätehtävä. Yksityisomistus johtaa vieraantumiseen, ja kun yksityisomistus on poistettu, vieraantuminen on voitettu, maailman luominen voi alkaa.

Berkeleyssä oli 1960-luvun alkaessa useita vasemmistolaisia ryhmiä ja lehtiä. Kuten Horowitz sanoo, oli "anarkisteja, beatnikkeja, vanhoja trotskilaisia ja kommunisteja". Horowitz kuului kommunisteihin, pieneen mutta tehokkaaseen järjestöön yhdessä Bob Scheerin, Maurice Zeitlinin, Sol Sternin ja Susan Griffithin kanssa. Ryhmän lehti Roots and Branch ilmestyi ensi kerran 1962. Sen ensi numeron teemoja olivat Kuuban vallankumous, kolmas maailma, musta radikalismi, vieraantuminen ja vallankumous. Samana vuonna järjestettiin ensimmäinen Vietnamin sodan vastainen mielenosoitus. Kennedy-kultista ei piitattu, Kennedyä pidettiin lähinnä Nixonin pienempänä pahana.

Samalla alkoi muodostua omaperäinen vastakulttuuri, historiallisesti aivan uudentyyppinen. Horowitz oli poikana muiden pioneerien kanssa kesäleirillä polttanut "imperialistisia sarjakuvalehtiä", nyt "sarjakuvamaistettiin" koko

vastakulttuuri. Nuoret radikaalit tekivät nopeasti tehokkaan yhdistelmän marxilaisuudesta ja beat-kulttuurista ja alkoivat luoda uutta synteesiä: hurjat piirroukset, iskulauseet, katujen kieli, räikeää ja iskevää. Amerikkalainen underground-marxilaisuus ja ranskalaisten ylioppilaiden kekseliät iskulauseet ja aktiot, siinä kadonneita ja omaperäisimpiä vuoden 1968 merkkejä, symboleja ja ikoneja. En sano tätä nostalgisesti, ihmettelen vain, miksei kukaan ole kunnolla tutkinut näitä merkkejä, symboleja ja ikoneja; ei ainakaan ole sattunut vastaan. Oltiin "Marxin ja Coca-Colan lapsia", mutta millaisia? Tällä vastakulttuurilla oli myös kääntöpuolensa, täällä Euroopan pohjoisilla kulmilla oli usein vaikea arvioida, mikä todella oli totta ja toimintaohjetta, mikä oli "vain" kulttuurista kieltä tai tahallisen ärsyttävää ja yliampuvaa agitaatiota.

*

Vuonna 1962 Horowitz yhtäkkiä keskeytti opiskelunsa ja toimintansa Berkeleyssä ja lähti lähes kuudeksi vuodeksi Eurooppaan.

Hän sanoo syyksi sen – ihan totta! –, että hän oli ihastunut eurooppalaiseen elokuvaan, jonka nimiä olivat Fellini, Godard, Truffaut ja etenkin Bergman. Mitä ilmeisimmin hän lähti kuitenkin matkalleen kirjoittamaan rauhassa ja hankkiakseen elantoa kasvavalle perheelleen.

Monivuotisella Lontoonkaudellaan Horowitz tutustui Euroopan uuden vasemmiston ensimmäisen aallon johtaviin nimiin ja taustavaikuttajiin: Perry Andersoniin, Ralph Milibandiin, Andre Gunder

Frankiin, Ernst Mandeliin sekä ilmeisen läheiseen Isaac Deutscheriin.

Lontoossa Horowitz sai jouksen palata Berkeleyhin ja ryhtyä Rampartsin toimittajaksi. Lehden päätoimittajana ja koko suureksi paisuneen kustantamon johtajana oli Bob Scheer, vanha tuttu. Rampartsista oli tullut USA:n uuden vasemmiston lippulaiva, ja lyhyessä ajassa maine vain kasvoi. Maailemanmaine tuli viimeistään siinä yhteydessä, kun Ramparts julkaisi Che Guevaran Bolivian-päiväkirjat, jotka se oli saanut henkilökohtaisesti ja yksinoikeudella Fidel Castroilta.

Horowitz kuvaa eläytyen, millaiseksi koko länsirannikko, ellei koko USA, oli muuttunut hänen ollessaan poissa. Uudet pinssit, pitkät tukat, hippivaatteet, rintaliivittömät naiset, psykedeelinen rock. Rock-konsertissa Horowitz liikkuu: "Tunsin aivan niin kuin isäni kolmekymmentä vuotta aikaisemmin Venäjällä: uusi maailma on mahdollinen." Aivan kaikkeen hän ei kuitenkaan lähde. Huumeisiin ja vapaaseen seksiin hän ottaa välimatkaa. Kerran hän polttaa ruohoa, mutta se on vastenmielinen kokemus. "Promiskuiteettia" hän ei omaksu, mutta lankeaa kerran avioliiton ulkopuoliseen suhteeseen, mistä seuraa avioliiton ja perheen hajoamisen katkera kokemus.

Vuodesta 1968 eteenpäin Horowitz oli itse asiassa Rampartsin johtava toimittaja yhdessä työtoverinsa Peter Collierin kanssa. Tänä aikana he myös valmistivat yhdessä bestsellerin Rockefellerin dynastiasta, myöhemmin Kennedyistä ja sittemmin vielä Fordeista, viimeksi mainitun jo toisenlai-

sista lähtökohdista kuin Rockefeller-kirjansa. Oikeistoon Horowitz siirtyi yhdessä Collierin kanssa.

Toimittajan ja kirjoittajan työn ohessa Horowitz solmi läheiset suhteet mustan vallian edustajien ja panttereiden kanssa. Pantterit eivät tunteet vihaa valkoisia kohtaan, he taistelivat "valkoisia valtarakenteita" vastaan; mustat ja valkoiset radikaalit tulivat hyvin toimeen keskenään. Sitä paitsi, kuten Horowitz aivan oikein toteaa, nimenomaan juutalaiset olivat olleet Martin Luther Kingin kansalaisoikeustaistelun aktivisteja ja kaikkein vaikeimmissa paikoissa, kuten marsseilla Etelässä.

Lokakuussa 1968 Ramparts meni nurin, syinä huikenteleva taloudenpito, koko yhtymän liiallinen kasvu, kestämaton kustannusrakenne, kenkäläättikkokirjanpito jne. Joten kuten lehti saatiin jaloilleen, mutta toimituksessa oli enää vain kuusi henkilöä, sisäiset ristiriidat olivat suuria, henkilösuhteet tulehtuneita. Tässä vaiheessa Peter Collier ehdotti Horowitzille, että he ryhtyisivät tekemään bestselleriä Rockefellerista. Heillä oli mahdollisuus ainutkertaisiin haastatteluihin ja muuhun lähteistöön: yksi suvun perijättäristä, April Rockefeller, oli radikaali Rampartsin tukija. Juuri hänen kanssaan Horowitz solmi itselleen kohtalokkaaksi osoittautuvan suhteen. Horowitz ja Collier alkoivat irtautua Rampartsista, mutta vain muodollisesti. Vuonna 1975 Ramparts teki konkurssin.

Tässä vaiheessa Horowitzista oli tullut näkyvin valkoinen hahmo panttereissa. Panttereilla oli koko 1970-luvun al-

kupuolella pahoja ristiriitoja. Sitä paitsi oikeastaan kaikki johtohenkilöt olivat vuorotellen ja jopa yhtä aikaa vankilassa, maanpaossa tai maan alla, pakenemassa poliisia, FBI:tä ja toisiaan. Horowitzia kiinnosti kaikkein eniten panttereiden kenttätöiminta, keittiöt, sairaala, koulu. Hän sai vapaat kädet kehittää panttereiden koulua (Oakland Community Learning Center) eräänlaisena slummiin kansalaiskouluna, vailla liioja puoluepoliittisia vivahteita. Horowitz oli koulun rehtori ja palkkasi taloudenhoitajaksi työtoverinsa Rampartsista, Betty van Platterin, valkoisen naisen.

Ja nyt tullaan käännekohtaan.

Joulukuussa 1974 Betty van Platter äkkiä katosi, kuin tuhka tuuleen. Horowitz oli täynnä pahoja aavistuksia, jotka heti alussa kohdistuivat Elaine Browniin – aika hurjaan naiseen –, joka oli tullut panttereiden johtoon Huey Newtonin pakoillessa virkavaltaa. Kuu-kauden kuluttua Bettyn ruumis löytyi, hänet oli todellakin surmattu, murhattu.

Täynnä epäilyjä Horowitz jättäytyi panttereista. Hän riemui maanisesti kaikkialla Bettyn jälkiä metsästämissä, pahat aavistukset ja niiden myötä ”todellinen totuus” panttereista alkoivat vyöryä elämysten sarjana. Horowitz keskusteli monien panttereista erotettujen ja syrjäytyneiden kanssa ja tuli vähin erin vakuuttuneeksi siitä, että taustalla oli panttereiden sisäinen ”poliisi”.

Mustia panttereita koskeva kritiikki laajenee edelleen koskemaan koko uutta vasemmistoa ja kaikkea vasemmistolaisuutta, radikalismia ja ”liberalismia”. Marxilaisuus ei

ole pätevä oppi: ”Aikaisemmin olin pitänyt Hueyta olosuhteiden uhrina. Olosuhteet olivat määränneet hänen rikollisen kohtalonsa, mutta älynsä voimin hän oli kyennyt muuttamaan kohtalonsa poliittiseksi kapinaksi. Radikaali politiikka oli johtanut hänet yhteentörmäykseen lain kanssa, mutta – vasemmistohegeliläisen kaavan mukaan – sosiaalisesti konstruktiiiviselle tasolle. Nyt huomaisin, jokainen askel rikollisella uralla oli vapaan tahdon mukainen teko. OLEMENEN ei määrännyt tietoisuutta, VALINNAT olivat aina olemassa. (...) Katsomukseni eivät pyhäytyneet vain panttereihin.”

Olemisen ensisijaisuus merkitsee pakkoa ja pakottamista, tietoisuuden ensisijaisuus vapautta ja valintoja. Horowitzin uusi maailmankatsomus on tarkka käännekuva vanhasta. Vieraantuminen ei olekaan avainsana, vaan vapaus ja sen säilyttäminen. Koko puhe vieraantumisen on vain manipuloinnin väline. Se perustuu tosiasioiden kääntämiseen väärinpäin. Yksityisomistus ei tuota vieraantumista, vaan vapauden.

Horowitz muuttuu hurjan totalisoivaksi. Hän näkee jopa sellaisessa terroristiryhmässä kuin SLA:ssa (”symbioottinen vapausarmeija”), Charles Mansonin murharyhmässä ja Weathermen-liikkeen pominheitäjissä jotain tyyppillistä ja paljastavaa koko vasemmistolaisuuden olemuksesta. Ramparsiin kirjoittamassaan artikkelissa Horowitz oli vähän aikaisemmin tuominnut SLA:n vasemmistolaisuuden kannalta, nyt hän arvostelee vasemmistolaisuutta SLA:lla.

Tämä kaikki ei tapahdu hetkessä, siihen menee muutama

poliittisen hiljaiselon vuosi. Horowitz lukee Trotskin Neuvostoliitto-kritiikkiä, Kolkowskia, Solzhenitsynia, Berdjajevia. Hän kauhistuu punakhmerejä, Vietnamin venepakolaisia, Afganistania ja alkaa vihata Nicaraguan sandinisteja. Noin puolen vuosikymmenen mittaisen poliittisen vaikenemisen jälkeen hän katsoo kirjoittaneensa ”ensimmäisen jäähyväisartikkelin” Nation-lehteen. Aluksi Horowitz arvostelee vasemmistoa ihanteen ja käytännön ristiriidasta. Sittemmin hän vaihtaa näkökulmaa: kysymys on ensisijaisesti väärästä ihanteesta, joka pakosta johtaa väärään toimintaan.

Horowitz vakuuttaa, että kaikki lähti ensisijaisesti ulkopoliitikasta, maailmantilanteesta uudesta toteamisesta. Vasta sitten mukaan tulivat talous ja ideologia sekä koko konservatiivinen arvomaailma kaikessa täyteläisyydessään. Hän sanoo, että Ronald Reaganiin häntä veti nimenomaan tämän jyrkkä ja johdonmukainen antikommunismi, Reaganin julistus kommunismista ”pahan valtakuntana”. Vasta sitten mukaan tulivat muut tekijät, aina ”perusarvoja” ja perinteisiä perhearvoja myöten.

Vuonna 1984 Horowitz teki määrätietoisen päätöksen, hän äänesti Reagania. Siitä alkoi näkyvästi hänen uusi elämänsä.

Uuden maailmankatsomuksen ja ideologian löytäessään Horowitz kääntää kaikki vanhat ajatuksensa toisin päin, hänestä tulee takinkääntäjä sanan kaikkein puhtaimmassa merkityksessä. Tässä kaikessa on jotain naiivia, kömpelöä viehättävyyttä. Hän mm. sanoo aikaisemmin luulleensa, kuten

koko vasemmisto, että tuotanto määrää kulutusta, mutta Fordin tehtailla vieraillessaan hän huomasiikin, että kulutus määrää tuotantoa, tästä esimerkiksi Ford Mustangin menestys ja Ford Edselin täydellinen epäonnistuminen. Kuluttajat olivat sittenkin määrävissä asemassa, ja suuripalkkaiset pomot olivat palkkansa arvoisia, koska he ottivat niin suuria riskejä, "Galbraith ja muut akateemiset sosialistit" (!) olivat olleet väärässä. Aikaisemmat Hollywoodin radikaaliystävänä Horowitz hylkää ja ylistää Charlton Hestonia, joka "vuosikaudet oli kantanut yksin konservatiivisuuden soihtua" Hollywoodissa. Hän ihastelee konservatiivien keskuudesta löytämänsä toverillista avoimuutta, solidaarisuutta ja taistelevaa rohkeutta.

Horowitzin taistelu vanhaa vasemmistoa vastaan ei ole ollut pelkästään filosofista tai maailmankatsomuksellista, vaan myös poliittista ja järjestöllistä. Erityisen huomion hän kiinnittää taisteluun yliopistojen, kulttuurin ja median vasemmistolais-liberalistisia valtakanteita vastaan. "Eräässä mielessä emme olekaan olleet konservatiiveja, vaan kapinallisia hallitsevaa liberaalia kulttuuria vastaan."

*

Tartuin David Horowitzin kirjaan suurin odotuksin. Kirjaa lukiessani innostus vaihtui pettymykseen: tämä teos on suoritustasoltaan pikemmin

käsikirjoituksen ensimmäinen versio kuin kirja. Vähän uudelleen kirjoitettuna teksti voisi olla paljon mielenkiintoisempi ja parempi.

Horowitz tuskin on kirjoittanut muistelmiaan tuulenhaiselijana tai rahanhaiselijana. Ei hänen rehellisyyttään voi epäillä. Mutta ei se mitään pyhitäkään. Horowitzin suuri käänne tapahtui epäilemättä kaaottisessa mielentilassa, mutta mitä syytä on kirjoittaa se ehkä vieläkin kaaottisemmin? Hän kertoo työtoverinsa Betty van Platterin murhan johtaneen hänet irti koko menneisyydestään. Lukija saa tehdä aika tavalla tehdä töitä, ennen kuin huomaa, että samaan ajankohtaan liittyvät mitä syvimmin ilmeisen rankka avioero, tilapäinen välien katkeaminen kanssakirjoittajan Peter Collierin kanssa, yksinäisyys ja acedia, aikaansaamattomuus.

David Horowitz on ennen kaikkea lehtimies ja kirjailija, hän ei ole koskaan erityisemmin sortunut teoreettisuuden paheeseen, pikemminkin vierastanut sitä. Mutta muistelmateos ei muodostu todella autenttiseksi vain siitä, että pyrkii olemaan rehellinen: tarvitaan läheisyyttä ja etäisyyttä, analyyseja ja synteesejä, purkamista ja kokoamista. – Arvid Järnefeltin Vanhempieni romaania luen autenttisena perhe-, sukupolvi- ja sivistyneistöteoksena, välistä henkeä pidätellen, kirjoitellen lappusii-ni niitä näitä.

Mutta tähän on tässä vaiheessa tyydyttävä. 1960- ja 1970-luvun vasemmistolainen sukupolvi ei näytä meillä eikä muuallakaan olevan mitään muistelijoiden sukupolvea. Ehkä 1980-luvulla oli liian vähän välimatkaa, ehkä 1990-luvulla jo liikaa. Sattui nimittäin käymään tässä välissä niin, että 1989–1991 aikoi kokonaan uusi aikakausi, "hegeliläinen" epookki. Ehkä nyt muistelmilla ei ole sanottavampaa sosiaalista tilausta, sen enempää kuin yksilöllistä tilaustakaan.

Vielä pari vuotta sitten olisin ollut sitä mieltä, että se on vain hyvä, ei turhia laverteluja menneisyydestä, kaikkein vähiten apologioita tai anti-apologioita (joiden poikasia silloin tällöin ilmestyy). Aivan nyt olen kuitenkin tullut siihen käsitykseen, että muistelmia tarvitaan. Miksi? Juuri sen vuoksi, että aikakausi on vaihtunut. Juuri sen vuoksi olisi enemmän kuin mielenkiintoista saada hyvinkin henkilökohtaisia mutta samalla myös edustavia kuljetuksia siitä, mitä edellinen epookki todella oli. Järnefeltin taso on vaikea saavuttaa, mutta Horowitz on aika helppo ylittää.

SEPPÖ TOIVIAINEN

DAVID HOROWITZ
RADICAL SON
A GENERATIONAL
ODYSSEY
NEW YORK: FREE PRESS,
1997